

Enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag (SOU 2021:60)

Tullverket har granskat förslaget mot bakgrund av myndighetens uppdrag och hur förslaget kan komma att påverka myndighetens verksamhet.

Tullverkets ställningstagande

Tullverket är som utgångspunkt positiv till att det upprättas en tydlig ordning för hur Regeringskansliet och förvaltningsmyndigheter ska arbeta för att uppnå regelförenkling för företag. Tullverket anser dock att flera av förslagen är för långtgående och lämpar sig mindre bra för tullagstiftningen. Det är primärt tullagstiftningen inom Tullverkets lagstiftningsområden som riktar sig mot företag. Tullagstiftningen regleras främst i EU-rättsakter. Ett nationellt arbete med regelförenklingar på tullområdet riskerar få begränsade effekter och är därför sväromotiverat. Tullverket anser vidare att det finns en otydlighet i vilken omfattning verket förväntas bli föremål för uppdrag och styråtgärder inom regelförenkling. I den mån Tullverket omfattas kommer förslagen innebära utökad administration, men kostnaderna för detta har inte kunnat uppskattas.

Tullverket är kritisk mot förslaget om ändringar i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredningar vid regelgivning. Förslaget riskerar göra Tullverkets föreskriftsarbete väldigt betungande. Förordningen ställer redan idag höga krav, och att ställa ytterligare krav är inte ändamålsenligt. Tullverket avstyrker särskilt behovet av ändringar i 5 § i förordningen. Det är av vikt att myndigheter även fortsättningsvis har en flexibilitet att bedöma om en konsekvensutredning behöver göras eller inte.

Tullverket har ingen erinran mot föreslagna ändringar i 7 kap. bokföringslagen. Tullverket uppmärksammar dock särskilda fall då tullslagstiftningen begränsar möjligheten att förstöra ursprungligt material efter överföring.

Vad gäller övriga förslag än som särskilt tas upp nedan har Tullverket bedömt att förslagen har begränsad påverkan på verkets verksamhet och lämnar därför förslagen utan erinran.

Enklare regelverk för mikroföretag

Utökad styrning av regeringen gentemot myndigheter

Tullverket anser det otydligt i vilken utsträckning Tullverket är en myndighet som föreslås vara föremål för utökad styrning av regeringen. Det kan på ett övergripande plan ifrågasättas om det finns ett behov av inriktade styråtgärder mot Tullverket att arbeta med regelförenklingar för företag.

Bland den lagstiftning som Tullverket hanterar är det främst tullagstiftningen som riktar sig mot företag. Merparten av tullagstiftningen utgörs av EU-förordningar. Nationella bestämmelser har främst en kompletterande funktion i förhållande till EU-rättsakter. I den mån tullagstiftningen upplevs betungande och i behov av förenkling, är det på EU-nivå förenklingsarbete bör ske. Att ge Tullverket förenklingsuppdrag skulle riskera innebära en ökad administration för verket, utan att särskilt många eller betungande regler kan förenklas. Det kan tilläggas att tullagstiftningen är föremål för kontinuerlig översyn av EU-kommissionen. Det framstår som mer ändamålsenligt att regeringen driver ett förenklingsperspektiv inom ramen för sådana förhandlingar. Det kan tilläggas att Tullverket tidigare haft uppdrag i regleringsbrev att arbeta med regelförenklingar. Detta uppdrag togs sedermera bort.

Om Tullverket i instruktion och regleringsbrev ges uppdrag om regelförenklingsarbete bör det övervägas om det finns behov av att årligen redovisa en plan för arbetet. Arbetet riskerar i så fall bli administrativt betungande och ta fokus från det faktiska förenklingsarbetet. Tullverket anser att det bör vara tillräckligt att årligen redovisa utfallet av arbetet.

Handläggnings- och kvalitetsgaranti

I motiven till förslaget om en handläggnings- och kvalitetsgaranti läggs fokus på handläggningstider. Tullverket anser att om myndigheter ska uppdras att ta fram en sådan garanti bör även andra faktorer i handläggningen belysas i lika hög utsträckning. För mycket fokus på handläggningstider riskerar annars att flytta fokus från viktiga faktorer som rättssäkerhet och att ärenden utreds tillräckligt.

Vad gäller handläggningstider ger tullagstiftningen i många fall lagstadgade frister. Det framgår t.ex. av artikel 22.3 första stycket tullkodex att ett beslut på ansökan som huvudregel ska fattas inom 120 dagar efter att ansökan godtagits om inget annat föreskrivs. Ett företag som ansöker om ett beslut från Tullverket har på sådant vis en frist inom vilken de kan förvänta sig ett beslut. Det är inte tydligt vilket egenvärde en garanti skulle ha i de fall Tullverket direkt i lag åläggs följa vissa tidsfrister. Det torde finnas mindre administrativt betungande sätt att följa upp i vilken mån en myndighet efterföljer lagstiftning.

Tullverket anser att förslaget om att ungefärliga handläggningstider publiceras är positivt ur transparensynpunkt. Ett arbete med att se till att det finns aktuella och uppdaterade handläggningstider i alla ärenden som riktar sig mot företag riskerar dock att bli väldigt betungande då Tullverket har många ärendetyper. Det bör vidare beaktas att förslaget kan leda till att handläggningstiden styrs gentemot den publicerade tidsfristen, istället för att fokus läggs på att ärendet hanteras så effektivt som möjligt.

Det finns risk att en ungefärlig tidsåtgång för olika ärendetyper ger företag en missvisande bild av handläggningstiden i det enskilda fallet. Det blir vanskligt för ett företag att förlita sig på en ungefärlig tidsuppskattning av ärendets handläggning då varje ärende kan vara mer eller mindre komplicerat, och variera i tidsåtgång beroende på mängden utredning och uppgifter som behövs. I den mån det finns tidsfrister som följer av lag framstår det som mer ändamålsenligt att informera om dessa frister. Sammantaget anser Tullverket att förslagen i

denna del inte förväntas ge sådant mervärde för företagen att det är motiverat med beaktande av den omfattande administrativa börda som kan förväntas.

Tullverket vill slutligen erinra om att Tullverkets uppdrag även omfattar privatpersoner. Ett förslag om att tex. publicera handläggningstider kan därför inte lämpligen gälla uteslutande för ärenden som riktar sig mot företag.

Konsekvensutredningar vid regelgivning

Tullverket anser att de föreslagna ändringarna i förordning om konsekvensutredningar vid regelgivning riskerar att bli betungande för både enskilda myndigheter och för Regelrådet. Förordningen om konsekvensutredningar vid regelgivning innehåller redan idag en omfattande kravbild på konsekvensutredningens innehåll. Ytterligare krav riskerar att komplicera myndigheternas arbete med föreskrifter utan att det skulle ge tillräckligt stort mervärde för företagen.

Förslaget om att genomföra förändringar av 5 § i förordning om konsekvensutredningar vid regelgivning riskerar att bli särskilt betungande. De frågor som kan bli föremål för reglering i en föreskrift eller allmänt råd kan vara av varierad betydelse, och ibland ha ringa konsekvenser. Detta särskilt för Tullverkets del då föreskrifterna i regel enbart kompletterar och förtydligar vad som redan följer av EU-rättsakter. Behovet av särskilt omfattande konsekvensutredning ligger lämpligen vid arbetet med dessa rättsakter, och inte i Tullverkets föreskriftsarbete. Förslaget riskerar bli administrativt betungande utan några påtagliga effekter för företagen. Det är av vikt att myndigheter även fortsättningsvis har en viss flexibilitet vid bedömning om det finns behov för en konsekvensutredning eller inte. I den mån det i föreskrifter behöver genomföras mindre ändringar, med mindre konsekvenser som följd, är det inte motiverat att höga krav ställs.

Årlig utvärdering av betungande regler

Tullverket är som utgångspunkt positiv till att betungande regelverk utvärderas. Tullverket vill dock framföra att tullagstiftningen lämpar sig mindre bra för nationell utvärdering. Syftet utifrån betänkandet är att hela regelområden ska kunna utvärderas för att skapa övergripande förenklingsvinster. Då merparten av tullagstiftningen regleras i EU-rättsakter skulle en översyn på nationell nivå i de flesta fall enbart leda till mindre justeringar i kompletterande bestämmelser. Om det skulle identifieras behov av förenklingar inom tullagstiftningen bör utvärderingsarbetet ske på EU-nivå för att kunna skapa större effekt.

Modernisering av bokföringslagen

Arkiveringsreglerna

Tullverket granskar redan idag främst digitala handlingar utifrån tullagstiftningen. Tullverket har därför ingen erinran mot förslaget då det inte innebär någon förändring i verkets arbetssätt. Det finns dock anledning att framhålla att det i vissa fall ställs krav på att kunna uppvisa ursprungsintyg i original, vilket begränsar företags möjlighet att efter överföring förstöra en originalhandling.

Krav enligt tullagstiftningen på att en deklarat ska kunna uppvisa ett original gäller främst ursprungsintyg. Vilka regler som gäller för olika sorters ursprungsintyg beror på vad som framgår av respektive frihandelsavtal. Ett vanligt förekommande krav är att en deklARATION om ursprung måste vara undertecknad. Vidare finns det möjlighet i vissa fall att upprätta en deklARATION om ursprung för hand. I sådana fall krävs att deklARANTEN kan uppvisa ursprungsintyget i original för att kunna styrka sin rätt till förmånsbehandling.

Det finns vissa typer av ursprungsintyg där själva intygandet består av en text skriven på en faktura eller annat kommersiellt dokument. Några exempel på sådana ursprungsintyg är fakturadeklARATION, ursprungsdeklARATION och ursprungsförsäkran. I sådana fall finns ursprungsintyget på en handling som också utgör ett material med räkenskapsinformation. Det är viktigt i detta sammanhang att föra fram att även om det skulle finnas en möjlighet att förstöra sådana fysiska handlingar efter överföring enligt bokföringslagens arkivbestämmelser behöver handlingen sparas i original enligt tullagstiftningen.

Ärendets handläggning

I detta ärende har generaltulldirektören Charlotte Svensson beslutat. Föredragande har varit verksjuristen Sebastian Nessmar. I den slutliga handläggningen har även överdirektören Fredrik Holmberg och rättschefen Karin Erlingsson deltagit.

TULLVERKET

Charlotte Svensson

Kopia till:

Finansdepartementet, S3

Tullverket

Verksledningsstaben

Kommunikationsavdelningen

Kontrollavdelningen

Tullkriminalavdelningen

Underrättelseavdelningen

Uppbördsavdelningen

Ekonomiavdelningen